

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

**ONOR. IMĦALLEF TONIO MALLIA
(Aġent President)
ONOR. IMĦALLEF ANTHONY ELLUL
ONOR. IMĦALLEF GRAZIO MERCIECA**

Seduta ta' nhar il-Ħamis, 12 ta' Jannar, 2023.

Numru 1

Rikors numru 846/18/2 MCH

Dr. Ann Fenech kif debitament awtorizzata bħala mandatarja għan-nom u in rappreżentanza tas-soċjetà estera Bluefin Marine Limited, reġistrata l-Liberia, u tal-bastiment 'MV Bright Star' ġja 'Trading Fabrizia' bin-numru tal-IMO 9481960

v.

Is-soċjetà estera Jebmed SRL reġistrata ġewwa l-Italja

Il-Qorti:

- 1. Rat ir-rikors ġuramentat li ressqet l-attriċi fl-14 ta' Awwissu, 2018, u li jaqra hekk:**

"(1) Illi fid-9 ta' Jannar 2018 is-soċjetà attriċi ipparteċipat u xtrat il-bastiment bl-isem 'Trading Fabrizia' f'bejgħ b'subbasta li seħħ fuq ordni

tal-Qorti tal-Jamaica kopja tas-'*Certificate of sale by the Admiralty Bailiff of the Supreme Court of Judicature of Jamaica*' hawn anness u mmarkat '**AF1**'.

(2) Illi dan il-bejgħ sar fuq ordni tas-Supreme Court fil-Jamaica li ġgħib id-data tat-28 ta' Ġunju 2017.

(3) Illi s-soċjetà attriċi ħallset is-somma globali ta' għaxar miljun u tlett elf dollaru Amerikan (US\$ 10,300,000) liema somma tirrappreżenta l-prezz li għalih ġie liberat l-imsemmi bastiment fis-subbasta, u dan kif jidher ċar mill-kopji tat-trasferimenti bankarji kemm tad-depożitu (10%) kif ukoll tal-bqija (90%) tal-prezz hawn annessi u mmarkati kollettivament bħala Dok '**AF2**'.

(4) Illi fis-16 ta' Jannar 2018, inħareġ ċertifikat mir-Reġistratur tal-Qorti tal-Jamaica li jstabilixxi li l-bastiment inbiegħ fuq ordni tal-Qorti tal-Jamaica li ingħatat fit-28 ta' Ġunju 2017 (dokument hawn anness u mmarkat '**AF3**'); kif ukoll, *Bill of Sale*, hawn anness u mmarkat '**AF4**', favur is-soċjetà attriċi bħala xerrej, li jipprovdi li l-bastiment Trading Fabrizia inbiegħ u nxtara għas-somma ta' għaxar miljuni, u tlett mitt elf dolaru Amerikan (US\$10,300,000) u li inbiegħ liberu u frank.

(5) Illi wara li xtrat il-bastiment 'Trading Fabrizia' fis-16 ta' Jannar 2018, is-soċjetà attriċi semmietu 'Bright Star' l-isem preżenti tal-bastiment.

(6) Illi fit-23 ta' Frar 2017, **qabel sew** l-Ordni tal-Qorti tal-Jamaica tat-28 ta' Ġunju 2017 biex jinbigħ il-bastiment b'subbasta, u qabel il-bejgħ b'subbasta fid-9 ta' Jannar 2018, is-soċjetà konvenuta ottjeniet titolu eżekuttiv mill-Qrati Maltin in kasegwenza tal-ipoteka navali li kienet reġistrata favur tagħha fir-reġistru tal-bastimenti merkantili Malti **fil-konfront tal-bastiment li dak iż-żmien, fi Frar 2017, kien jismu 'Trading Fabrizia' u fil-konfront tas-sidien preċedenti tiegħu Capitalease SpA.**

(7) Illi fil-ħamsa (5) ta' Marzu 2018 inħareġ *formal order* mill-Qrati Jamaikani fejn is-somma ta' tlett miljun dollaru Amerikan (\$3,000,000) ġiet riservata a favur is-soċjetà konvenuta u cioè a favur Jembed Srl in sodisfazzjoni tal-pretenzjonijiet tagħha. Kopja ta' dan l-ordni hawn annessa u mmarkata '**AF5**'.

(8) Illi fid-19 ta' Ġunju 2018 il-bastiment 'Bright Star', taħt sidien ġodda u wara l-bejgħ bis-subbasta sureferit, kien fi triqtu minn Kavkaz fir-Russja għall-Venezuela mimli bit-tlettin elf (30,000) tunnellata qamħ. Ġie ordnat jieqaf fl-ibħra territorjali Maltin sabiex jieħu l-*bunkers*, u malli waqaf Malta biex jieħu l-*bunkers* sab ruħu arrestat permezz ta' mandat ta' arrest eżekuttiv nru 998/18 maħruġ mis-soċjetà konvenuta, li rriżulta kienet kreditriċi tal-bastiment **qabel** ma' dan kien inbigħ b'subbasta għal dejn li kien jappartjenti lis-sidien preċedenti tal-bastiment.

(9) Illi dan l-arrest kien manifestament illegali, u l-mandat ta' arrest eżekuttiv qatt ma missu inħareġ, stante li l-eżekutant ma kellu ebda dritt leġittimu sabiex jarresta l-bastiment għal dejn tas-sidien preċedenti wara li l-bastiment inbiegħ b'subbasta, liberu u frank. Il-kreditu tas-soċjetà konvenuta kellu jiġihallas biss mir-rikavat tal-bejgħ tal-bastiment b'subbasta u ma seta qatt isegwi l-bastiment wara li dan ġie mibjugħ b'subbasta. Il-bastiment inbiegħ b'subbasta liberu u frank u għalhekk ma jeżisti ebda *droit de suite* versu l-bastiment wara li dan inbiegħ. Di piu', is-soċjetà konvenuta kienet konxja tal-istess subbasta ġewwa l-Jamaica għaliex din saret fuq it-talba oriġinali tagħha stess.

(10) Illi ai termini ta' Artikolu 37D ta' Kapitolu 234 tal-liġijiet ta' Malta, kull dritt jew pretenzjoni li jista' jkollu kwalunkwe kreditur, inkluż dak tas-soċjetà rikorrenti fil-każ odjern li kellha ipoteka navali, trid tiġi sodisfatta mir-rikavat tal-bejgħ u ċioè, mill-prezz li tħallas għal bastiment fil-Qrati Jamaikani mis-soċjetà esponenti meta din xtrat il-bastiment fil-bejgħ b'subbasta.

(11) Illi għalhekk dan l-arrest tal-bastiment kien għal kollox illegali, abbużiv u vessatorju u għal din ir-raġuni, fit-22 ta' Ġunju 2018 ġie ppresentat rikors numru 653/18 mis-soċjetà attriċi għar-revoka tal-fuq imsemmi mandat ta' arrest ai termini tal-Artikolu 281(1) tal-Kap. 12.

(12) Illi sadanittant, l-bastiment merkantili, li hu *bulk carrier*, kien taħt *time charterparty* bejn is-sidien u *t-time charterers*. L-*charterer* tal-bastiment kien qed iħallas għaxart elef, tlett mija u ħamsin dollaru Amerikan (USD 10,350) kull jum f'kirja (*hire*), kif ukoll elfejn dollaru Amerikan (USD 2,000) kuljum għal-konsum ta' *bunkers*. Il-ħlas ta' din il-kirja lis-sidien ġiet sospiża u mwaqqfa waqt li l-bastiment kien għadu taħt arrest u l-vjaġġ lejn Venezuela baqa jiġi ttardjat u dan skont it-termini u l-kundizzjonijiet tal-istess *time charterparty*. Kopja tal-*fixture recap* ta-*charterparty* hawn anness u mmarkat **AF6**.

(13) Illi s-sidien għalhekk kellhom obbligi u pressjoni kummerċjali kbira sabiex jkomplu fi triqthom malajr kemm jista' jkun, apparti li kienu qedin jesponu ruħhom għal danni sostanzjali u għalhekk wara l-arrest tal-bastiment mis-soċjetà konvenuta, is-soċjetà attriċi offriet *Letter of Undertaking* mingħand il-*P&I Club* rinomata tagħhom, Steamship Mutual, li hija membru tal-*International Group of P & I Clubs* sabiex din tiġi ddepositata fir-reġistru tal-Qrati Maltin sabiex il-mandat jiġi revokat sakemm tiġi risolta l-kwistjoni tal-illegalità tal-arrest. Iżda, is-soċjetà konvenuta Jebmed Srl bla raġuni valida, ma aċċettatx din il-garanzija. Ma kien hemm ebda raġuni għaliex s-soċjetà konvenuta ma kelliex taċċetta din il-garanzija minn *P & I Club* rinomat bħal dan, b'ċertifikat ta' A financial rating, għajr sabiex tkompli tagħmel pressjoni għall-kollox illegali u illeċita' fuq is-sidien il-ġodda tal-bastiment bl-isperanza li minflok jiddeposittaw flus kontanti fir-reġistru tal-Qorti u tiġġieled dan l-arrest għal kollox illegali, taqbad u tħallas lis-soċjetà konvenuta.

(14) Illi minhabba dan is-soċjetà attriċi, taħt pressjoni kbira, ma kellha ebda għażla flief li tiddeposita flus kontanti fl-ammont ta' Euro 779,346.61 fir-reġistru tal-Qrati Maltin permezz ta' Ċedola ta' Depositu Numru 1205/18, u dan naturalment mingħajr preġudizzju għall-eċċezzjoni tal-illegalità ta' l-arrest, fejn is-soċjetà attriċi eċċipiet li dan qed isir "*sabiex is-somma tiġi rilaxxata lil min ikollu dritt għaliha skond il-Liġi tenedo fatt li l-Mandat ta' Arrest qed jiġi kkontestat bis-saħħa stante l-illegalità u n-nullità tiegħu*". Kopja ta' Ċedola ta' Depositu hawn annessa u mmarkata bħala **Dok 'AF7'**.

(15) Illi wara li ġiet ddepositata garanzija s-sidien ippresentaw kontro-mandat Numru 1030/18 li ġie akkordat fit-22 ta' Ġunju 2018.

(16) Illi fit-tmax (12) ta' Lulju 2018, permezz ta' digriet, l-Onorabbli Qorti ddeċidiet ir-rikors għar-revoka fejn is-soċjetà attriċi kienet talbet li l-mandat ta' arrest li ġie sostitwit bil-fondi ddepositati fil-qorti, jiġi revokat u l-flus rilaxxati a favur is-sidien tal-Bright Star.

(17) L-Onorabbli Qorti ddeċidiet li tastjeni milli tiegħu konjizzjoni tat-talba kif imressqa mis-soċjetà attriċi għar-rilaxx favuriha tal-ammont ta' Euro 779,346.61 iddepositat permezz ta' ċedola numru 1205/18 għaliex fl-opinjoni tal-Onorabbli Qorti artikolu 281 ma kienx applikabbli. Il-Qorti qalet: "*Ma kenitx il-fehma tal-leġislatur li din l-proċedura (taħt l-artikolu 281) tintuża niex mandat jew att eżekuttiv ieħor jiġi attakkat jew imħassar għal raġunijiet ta' kontestazzjoni li huma marbuta mal-mertu nnifsu li, bis-saħħa tiegħu l-istess att eżekuttiv ikun inħareġ.*" Il-Qorti kienet ukoll tal-fehma li "*Jidher li l-bastiment iqis li l-proċedura tal-lum tista tixxiebaħ mar-rimedji li l-liġi tagħti fil-każ tat-talba ta' ħruġ ta' Kontro Mandat kawtelatorju. Huwa ċar li r-rimedju mogħti mil-liġi taħt l-artikolu 281 ma huwiex l-istess bħall-għażla ta' rimdeji mogħtijin mill-istess Kodiċi fil-każ ta' Mandati kawtelatorji*" u kkonkludiet li: "*Jidher li din hija kwestjoni li tkun trid titressaq b'azzjoni u fis-sura xierqa quddiem il-Qorti kompetenti.*"

(18) Illi bħala konsegwenza ta' dan kollu, illum għandna sitwazzjoni fejn:

a. Il-bastiment Bright Star ġie arrestat illegalment mill-eżekutant li kien jaf mhux biss li l-liġi tagħna ma tagħtih ebda dritt sabiex jarresta l-bastiment għad-dejn tas-sidien preċidenti wara li l-bastiment ikun inbiegħ b-subbasta, iżda li l-liġi tagħna permezz ta' artikolu 37 tistipula b'mod espress, li l-interess ta' kull kreditur inkluż kreditur li għandu ipoteka navali jrid jiġi enforzat u indirrizat lejn u versu ir-rikavat fis-subbasta;

b. Illi minhabba l-obbligi kummerċjali tagħhom, is-sidien ġew kostretti li jiddepositar is-somma ta' seba mija disgħa u sebgħin elf,

tlett mija u sitta u erbgħin ewro u wieħed u sittin ċenteżmu (€779,346.61) sabiex il-bastiment ikun jista' jkompli fuq xogħolu.

c. Illi nel frattemp is-siddien il-ġodda bgħatu danni u konsegwenzi serji ta' dan l-att illegali u għal kollox abbużiv.

d. Li kellha tiġi intavolata din l-azzjoni fuq il-meriti biex dan l-arrest jiġi ddikjarati illegali, u sabiex il-flus depositati jiġu rilaxxati lis-soċjetà eżekutata, b'talba għad-danni sofferti.

(19) Illi s-sidien tal-bastiment sofrew danni sostanzjali minħabba l-azzjoni illegali tas-soċjetà rikorrenti, inkluż it-telf tal-kirja għaliex il-bastiment kellu jmur off hire waqt l-arrest, l-ispejjeż ta' penali taħt iċ-charterparty, l-konsum ta' aktar bunkers waqt li l-bastiment kien maqbud Malta, it-telf tal-użu tas-somma ta' €779,346.61, flimkien ma' l-ispiza tad-depożitu ta' l-istess somma, it-telf tal-imgħaxijiet, danni minħabba tibdil fir-rati tal-kambju, spejjes addizzjonali bħal ħlasijiet lil aġenti f'Malta waqt li l-bastiment inżamm taħt arrest f'Malta, oltre spejjes relatati mall-bastiment miżmum f'Malta, spejjes legali, kif ukoll l-ispejjes tal-qrati għal proċeduri li kellhom jiġu intavolati u trattati għal xejn u minħabba l-passi vessatorji u malizzjużi li ħadet is-soċjetà konvenuta.

(20) Illi in konsegwenza ta' dak kollu li intqal hawn fuq, l-effetti kollha tal-mandat eżekuttiv ta' arrest għandhom jiġihassru, effettivament permezz tar-ritorn tas-somma ddepositata lis-soċjetà attriċi, u dan għaliex mandat eżekuttiv ta' arrest għal djun ta' sidien preċedenti qatt ma għandu jinħareġ fuq bastiment wara li dan inkun inbiegħ b'subbasta lis-sidien ġodda tiegħu.

Għaldaqstant, ir-rikorrenti umilment titlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:

(1) Tiddikjara illi l-mandat ta' arrest eżekuttiv nru 998/18 maħruġ fuq talba tas-soċjetà konvenuta kien għal kollox illegali u/jew null skont il-liġi Maltija inkluż ai termini tal-artikolu 37D tal-Att dwar il-Bastimenti Merkantili.

(2) Tiddikjara illi t-titolu eżekuttiv tas-soċjetà konvenuta mhuwiex enforzabbli fil-konfront tal-bastiment Bright Star wara li dan ġie mibjuħ liberu u frank permezz ta' subbasta quddiem il-Qrati ġewwa l-Jamaica u dan ai termini tal-liġi nostrana inkluż Artikolu 37 D tal-Att dwar il-Bastimenti Merkantili.

(3) Tiddeċiedi li l-fondi li huma ppresentament depositati taħt l-awtorità ta' din l-Onorabbli Qorti permezz ta' Ċedola ta' Depositu numru 1205/18 jiġu rilaxxati favur is-soċjetà attriċi.

(4) Tordna r-rilaxx tal-fondi ddepożitati fir-Reġistru tal-Qrati permezz ta' Ċedola ta' Depositu numru 1205/18 favur is-soċjetà attriċi.

(5) Tiddikjara illi ai termini tal-artikolu 279 tal-Kap 12 is-soċjetà konvenuta għandha tħallas id-danni sofferti mis-soċjetà attriċi in konsegwenza tal-arrest numru 998/2018.

(6) Tillikwida d-danni sofferti mis-soċjetà attriċi minħabba l-mandat ta' arrest numru 998/2018.

(7) Tikkundanna lis-soċjetà konvenuta tħallas lis-soċjetà attriċi id-danni hekk likwidati flimkien mal-imgħaxijiet.

Bl-ispejjeż, inklużi dawk tal-proċeduri tal-atti tal-Mandat numru 998/2018, u bl-ingunzjoni tal-konvenuti għas-subizzjoni”.

2. Rat ir-risposta ġuramentata tas-soċjetà konvenuta li in forza tagħha eċċepiet:

“1. Illi qabel xejn jingħad illi għalkemm is-soċjetà esponenti ma ġietx notifikata skont il-liġi in kwantu illi r-rappreżentant legali tal-istess soċjetà ma huwiex Stefano Arecco u dan skont kif jirriżulta mid-dokumenti hawn annessi u mmarkati ‘**Dok JEB X1**’ u ‘**Dok JEB X2**’, b’lealtà lejn dina l-Onorabbli Qorti u sabiex jiġi evitat dilungar inutili ta’ dawn il-proċeduri, tenut kont tal-fatt illi fl-atti tal-Qorti hemm ukoll traduzzjoni bil-lingwa Ingliża, l-istess soċjetà esponenti qiegħda tagħti ruħha b’notifikat u tippreżenta r-risposta ġuramentata tagħha.

2. Illi in linea preliminari, in-*ne bis in idem* fir-rigward tal-ewwel, il-ħames, is-sitt u s-seba’ talbiet. Dawn l-istess talbiet preċiżi ġja ġew proposti mill-Bastiment rikorrenti u miċħuda minn dina l-Onorabbli Qorti wara smiegħ tar-rikors bin-numru 653/2018 JRM, kopja tas-sentenza qiegħda tiġi hawnhekk annessa u mmarkata bħala “**Dok JEB1**”. L-ewwel talba tinsab taħt appell, bis-smiegħ skedat għat-tlieta (3) ta’ Diċembru 2018. It-talbiet l-oħra ġew deciżi u għaddew f’ġudikat.

3. Illi wkoll *in linea* preliminari, l-intempestività ta’ l-azzjoni fir-rigward tat-tieni, it-tielet u r-raba’ talbiet, in kwantu illi kif ġja jingħad fl-ewwel eċċezzjoni, għad hemm proċeduri ġudizzjarji pendenti illi jimpingu direttament fuq tali talbiet proposti f’din il-kawża.

4. Illi fil-mertu u mingħajr preġudizzju għall-eċċezzjonijiet preliminari, it-talbiet rikorrenti għandhom jiġu respinti fit-totalità tagħhom bħala infondati fil-fatt u fid-dritt, u dan kif ser jiġi ppruvat fil-mori ta’ dawn il-proċeduri u *inter alia*, għar-raġunijiet segwenti:-

(i) Is-soċjetà esponenti pproċediet bil-ħruġ ta' mandat eżekuttiv t'arrest ta' bċejjeċ tal-baħar abbażi ta' ipoteka navali reġistrata validament fuq il-bastiment in kwistjoni f'Malta.

Din l-ipoteka navali **gatt** ma ġiet estinta, spiċċat jew intilfet u għalhekk l-istess mandat eżekuttiv ġie akkordat u milqugħ minn dina l-Onorabbli Qorti.

(ii) Fil-proċeduri ta' subbasta għall-bejgħ tal-bastiment ġewwa l-Jamaica, is-soċjetà esponenti ma ġietx meqjusa illi hija kanonizzata kreditriċi b'titolu eżekuttiv li kellhu *first ranking* u għalhekk l-interess tal-kreditur ipotekarju fil-Bastiment ma għaddiex għad-dħul mill-bejgħ tal-istess Bastiment kif jipprovdi l-Artikolu 37D tal-Kapitolu 234 tal-Liġijiet ta' Malta.

F'dan ir-rigward issir riferenza għall-opinjoni legali tal-avukati Gamajkani tas-soċjetà esponenti fejn jiddikjaraw li "*There is no facility for the registration of the Maltese Mortgage in Jamaica and it therefore does not have any coercive force until the Court has exercised a judicial function in relation to it*" u dan minħabba li ma jeżisti l-ebda "*reciprocal enforcement of judgements with either Malta ... in Jamaica*". Din l-opinjoni legali qiegħda tiġi hawn annessa u mmarkata bħala '**Dok JEB2**'.

(iii) La l-Bastiment u wisq anqas is-sidien tiegħu, atturi f'dawn il-proċeduri, ma jistgħu b'xi mod jew ieħor jpingu ruħhom bħala li huma xi vittmi u/jew jeċċepixxu l-innoċenza tagħhom in kwantu illi minn dejjem kienu konsapevoli tal-fatt illi l-kreditu tas-soċjetà esponenti qatt ma ġie sodisfatt anzi kienu mwissija illi "*any purchaser will have to deal with the Registrar of Shipping at the port of registration of The Vessel in Malta*" u illi "*there is a distinct risk that will be undertaken by any purchaser from the Admiralty Bailiff in the present circumstances in light of the known and fully disclosed position of the mortgagee.*"¹

Salv eċċezzjonijiet ulterjuri skont kif tippermetti l-liġi".

3. Rat is-sentenza preliminari li tat il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fl-14 ta' Jannar, 2020, li in forza tagħha ċaħdet l-eċċezzjoni tar-*res judicata* tas-soċjetà konvenuta;

¹ Ara paġna 3 u paġna 4 tan-nota ta' sottomissjonijiet quddiem il-Qrati fil-Gamajka annessa u mmarkata bħala '**DOK JEB2**'.

4. Peress li sar eventwali appell minn din is-sentenza, din il-Qorti sejra tirriproduċi l-konsiderazzjonijiet li wasslu lill-Ewwel Qorti tasal għall-konklużżjoni tagħha:

“L-eċċezzjoni mertu ta’ din il-kawża hi dik tar-res judicata. Is-soċjeta konvenuta issostni illi l-mertu ta’ din il-kawża, ġia ġie deċiż b’żewġ digriet i cioè tal-Prim Awla tat-12 ta’ Lulju 2018 u l-provvediment finali tal-Qorti tal-Appell tat-8 ta’ Frar 2019 b’enfasi partikolari fuq id-digriet tal-Qorti tal-Appell. Il-kawża li qed issir mertu ta’ din l-eċċezzjoni hi kawża għad-danni għax l-attriċi nomine qed issostni illi l-mandat ta’ arrest eżekuttiv tal-bastiment Bright Star ġia Trading Fabrizia (mandat 998/18) mitlub mis-soċjeta konvenuta inħareġ ħażin u illegalment għax la darba l-vapur kien inbiegħ b’subbasta fil-Jamaica, id-drittijiet tas-soċjeta konvenuta jibqgħu enforzabbli fuq il-kreditu mil-bejgħ u mhux aktar fuq il-vapur skont il-Kap. 234 tal-Liġijiet ta’ Malta.

Saru proċeduri mil-bastiment biex il-mandat eżekuttiv jiġi revokat permezz tal-proċedura ai termini tal-artikolu 281 tal-Kap. 12 pero kemm fid-digriet tal-Prim Awla tat-12 ta’ Lulju 2018 u mil-provvediment tal-Qorti tal-Appell mil-imsemmi digriet tat-8 ta’ Frar 2019 il-mandat ġie konfermat bħala validu u t-talba għar-revoka ġiet miċħuda.

Is-soċjeta konvenuta issostni li l-ġudikat senjatament tal-Qorti tal-Appell tat-8 ta’ Frar 2019 għalqet il-kwistjoni b’mod definittiv fuq il-mertu propost f’din l-azzjoni cioè li l-ħruġ tal-mandat ta’ arrest kien għal kollox null u/jew illegali skont il-liġi Maltija għax it-titolu eżekuttiv tas-soċjeta konvenuta ma jistax jiġi enforzat aktar fuq il-vapur.

Ta’ min jirrelewa, għalkemm mhux strettament pertinenti għal din l-eċċezzjoni, illi waqt il-varji azzjonijiet meħuda mil-partijiet, il-vapur ġie rilaxxat wara li tħalliet garanzija fi flus flok l-arrest tal-vapur għat-titolu eżekuttiv pretiż mis-soċjeta kovenuta. Aktar tard l-istess soċjeta konvenuta ġiet awtorizzata tiżbanka l-imsemmija garanzija in forza tat-titolu eżekuttiv u bis-saħħa tal-provvediment tat-8 ta’ Frar 2019. Pero l-attriċi nomine ottjeniet il-ħruġ ta’ mandat ta’ sekwestru kawtelatorju fuq l-ammont depożitat fil-Qorti li għadu fis-seħħ għax ġiet miċħuda t-talba tas-soċjeta konvenuta biex tirrevoka l-imsemmi mandat ta’ sekwestru kawtelatorju peress li hemm pretensjoni ta’ danni da parti tal-attriċi nomine li setgħet tiġi kawtelata bil-mandat.

Il-Qorti ser tgħaddi issa biex tqis l-eċċezzjoni fid-dawl ta’ dawn il-fatti. Bla dubju kemm il-provvediment tal-Prim Awla u dak tal-Qorti tal-Appell li ċaħdet it-talba biex jiġi revokat il-mandat ta’ arrest eżekuttiv tal-vapur in kwistjoni jew il-garanzija in sostituzzjoni kienu digriet i u mhux sentenza. Il-proċedura adoperata cioè taħt l-artikolu 281 tal-Kap. 12 hi proċedura sommarja intiża biex tqis jekk l-esekuzzjoni ta’ titolu

eżekuttiv hux wieħed skont il-liġi. L-iskop ta' tali artikolu qatt ma kien li jiġi investit il-mertu l-validita o meno tat-titolu innifsu iżda biss l-att eżekuttiv maħruġ min Qorti kompetenti biex jiġi realizzat id-dritt tal-kreditur li jrid jipprova biss fuq bażi prima facie li jgawdi titolu eżekuttiv. Hi l-ġurisprudenza kostanti tal-Qorti tagħna illi t-tħassir imsemmi fl-artikolu 281 tal-Kap. 12 cioè għal 'raġuni valida skont il-liġi' hi immirata għal xi irregolarita jew nuqqas fl-att eżekuttiv innifsu u mhux fit-titolu eżekuttiv li bis-saħħa tiegħu inħareġ l-att. Jiġi enfasizzat illi l-proċedura biex jiġi attakkat it-titolu mhux misjuba fl-artikolu 281 tal-Kap. 12 iżda fil-proċedura ordinarja kontenzjuża. Tant hu hekk illi l-istess artikolu 281(1) jagħti r-rimedju għat-tħassir ta' att eżekuttiv 'mingħajr preġudizzju għal kull jedd ieħor taħt din il-liġi jew xi liġi oħra'. Dan ifisser illi l-artikolu 281 iħalli mhux mittiefes id-drittijiet tal-partijiet fil-mertu tat-titolu kemm jekk fil-parti sostantiva jew fil-parti proċedurali tal-mertu. Il-Qorti tal-Appell fis-sentenza **Dr Robert Zammit vs Pierre Falzon et (13/07/2018)** qalet hekk:

“Madankollu, in ġenerali, jista' jingħad li mandat jista' jiġi biss attakkat kemm-il darba jkun inħareġ minn Qorti żbaljata jew jekk ikun hemm xi difett fil-forma. Meta l-liġi riedet tfigger f'liema ċirkostanzi jista' jintalab il-ħruġ tal-Kontro-Mandat, dan qalitu u fissritu b'reqqa, per eżempju, fl-Artikoli 836, li jikkonferma dwar Mandati kawtelatorji. Il-Mandat mertu tal-kawża preżenti mhuwiex Mandat kawtelatorju”.

Hu magħruf fil-ġurisprudenza illi l-eċċezzjoni tar-res judicata hi ammissibbli meta jkun hemm sentenza definitiva fuq il-mertu. F'dan il-każ żgur ma jstax jingħad li l-provvediment jew digriet, kif del resto jsejjaħlu l-leġislatur bil-proċediment taħt l-artikolu 281 jikkostitwixxi sentenza definitiva fuq il-mertu tat-titolu innifsu li ingħatat bejn l-istess persuni, fuq l-istess oġġett u l-istess kawżali. Għalkemm jista' jitqies li l-proċedura taħt l-artikolu 281 ma għandhiex titqies bħala digriet interlokutorju pur iżda digriet definitiv pero tali digriet jolqot biss l-eżekuzzjoni definitiva tat-titolu iżda mhux it-titolu nnifsu li l-impunjattiva għalih irid isir bil-mezz normali ta' kawża kif del resto sar b'din il-kawża quddiem il-Qorti li fiha tressqet l-eċċezzjoni u fejn il-partijiet għandhom iressqu l-provi kollha neċessarji biex jippruvaw it-teżi tagħhom, kwistjoni li fil-proċedura sommarja taħt l-artikolu 281 lanqas hi permessa. Di fatti l-ewwel żewġ talbiet tal-attriċi nomine huma intiżi biex jiġi dikjarat null u/jew illegali l-mandat ta' arrest eżekuttiv fil-mertu tiegħu mhux fil-forma tiegħu u l-konsegwenzi kollha li ġabu miegħu fil-mori tal-proċeduri li għadhom ma intemmux; kif ukoll u marbuta sfiq magħha talba biex jiġi dikjarat li l-mandat hu null jew illegali għax inħareġ in forza ta' titolu eżekuttiv liema titolu mhux eżegwibbli kontra l-vapur li fil-konfront tiegħu inħareġ il-mandat. Dawn il-kwistjonijiet fil-mertu għadhom ma ġewx deċiżi finalment minn ebda Qorti għax kull ma ġie deċiż hu l-legalita proċedurali tal-ħruġ tal-mandat. It-titolu jew elementi minnu setgħu jiġu attakkati biss skont il-liġi wara l-esekuzzjoni tal-mandat. Il-Qorti tista' tieqaf hawn u tiċhad l-eċċezzjoni tas-socjeta konvenuta. Pero għal kompletizza ser tqis iż-żewġ digrieti li waslu biex issir din l-eċċezzjoni.

Il-Qorti tqis li kemm l-ewwel Qorti bid-digriet tagħha tat-12 ta' Lulju 2018 u l-Qorti tal-Appell bid-digriet tagħha tat-8 ta' Frar 2019 ma setgħux jidhlu fil-mertu dwar il-validita tat-titolu tendenti biex jinħareġ il-mandat speċifiku u ad hoc iżda biss l-eżistenza tiegħu prima facie biex jaslu jqisu jew l-esekuzzjoni tiegħu kinitx milquta' minn xi għelt jew nuqqas proċedurali. Jidher mhux kontestat li s-soċjeta konvenuta tgawdi titolu eżekuttiv ċioe ipoteka navali. L-ewwel Qorti fil-fatt għamlitha ċara u qalet hekk:

“Illi din il-Qorti, fl-istħarriġ li jmissha tagħmel fi proċedura bħal din, ma tinbidilx f'Qorti ta' reviżjoni ulterjuri tal-ilmenti fil-mertu dwar it-titolu li jkun. Għalhekk din il-Qorti għandha toqgħod b'seba' għajnejn biex ma tħallix kwestjoni dwar Mandat maħruġ minn Qorti tinbidel fi kwestjoni ta' ftuħ mill-ġdid tal-mertu jew billi tħalli li jiddaħhlu fin-nofs kwestjonijiet oħrajn li jista' jkun hemm bejn il-partijiet involuti f'dak il-Mandat. F'dan ir-rigward, il-Qorti tqis li l-mottiv li jkun wassal lil xi ħadd biex jitlob il-ħruġ ta' Mandat m'għandux, bħala regola, ikun raġuni biex il-Qorti tistħarreġ is-siwi tiegħu. Dan jingħad aktar u aktar fejn il-Mandat ikun wieħed eżekuttiv, imsejjes fuq titolu li jkun eżegwibbli;

Illi l-Qorti tista' tifhem l-argument tal-Bastiment u jista' jkollha l-fehmiet tagħha dwar is-siwi tal-istess, ukoll fid-dawl ta' dak li tgħid il-liġi Maltija, imma jibqa' l-fatt li l-kwestjoni tal-istħarriġ tas-siwi tat-titolu ma taqax taħt l-eżerċizzju li jmissu jsir f'azzjoni mibdija taħt l-artikolu 281 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Jidher li din hija kwestjoni li tkun trid titressaq b'azzjoni u fis-sura xierqa quddiem il-Qorti kompetenti”.

Tajjeb li jingħad li l-Qorti tal-Appell ċaħdet l-appell tal-vapur għalkemm kif qalet hi, għal raġunijiet differenti mill-ewwel Qorti pero kienet konsapevoli li marbuta mal-proċedura stabbilita fil-artikolu 281 tant li d-decide tagħha kien li ikkonfermat 'iċ-ċaħda tat-talbiet tal-basiment appellant', għalkemm fil-konsiderazzjonijiet tagħha dehrilha li tmur oltre milli marret l-ewwel Qorti u messet argumenti li fil-fehma ta' din il-Qorti kienu jmorru oltre milli sempliċi determinazzjoni ta' titolu eżekuttiv u jekk l-esekuzzjoni tiegħu skont l-att eżekuttiv magħżul hux milqut minn xi nuqqas proċedurali u dan meta l-proċeduri għal revoka ta' mandat qatt ma huma intiżi għal mertu sħiħ u provi eżawrjenti fir-rigward tal-validita tat-titolu. Madankollu fid-decide ikkonfermat id-digriet tal-ewwel Qorti. L-ewwel Qorti espressament astjeniet milli tieħu konjizzjoni tat-talba jekk il-mandat hux null jew illegali minħabba d-dispost tal-artikolu 37 tal-Kap. 234. Il-Qorti tal-Appell ma iddikjaratx ruħha fuq din il-kwistjoni fid-decide u kieku għamlet hekk kienet tmur oltre dak li jipprovdi l-artikolu 281 li fl-aħħar mill-aħħar hi proċedura sommarja”.

5. Rat is-sentenza finali li tat l-istess Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fis-27

ta' Mejju, 2021, li in forza tagħha giet deciża l-kawża fis-sens li ġej:

“...tiċhad l-eċċezzjonijiet kollha tas-soċjeta konvenuta u tilqa' t-talbiet attriċi, filwaqt li tordna l-iżbank ta' kull somma depożitata fil-Qorti favur is-soċjeta attriċi u tikkundanna lis-soċjeta konvenuta tħallas lis-soċjeta attriċi s-somma ta' €33,692 in linea ta' danni. L-imgħax fuq id-danni jiddekorru mid-data tas-sentenza. Spejjeż tal-kawża inkluż dawk konnessi mas-sentenza in parte tal-14 ta' Jannar 2020 jithallsu mis-soċjeta konvenuta”.

6. Dik il-Qorti tat is-sentenza tagħha wara li għamlet is-segweni konsiderazzjonijiet:

“Din hi kawża fejn il-mertu tagħha idur madwar l-effetti legali fuq ipoteka navali reġistrata f'Malta wara bejgħ b'subbasta tal-vapur f'ġurisdizzjoni estera.

Il-fatti rilevanti safejn jolqtu din il-kawża huma s-segweni.

Fit-23 ta' Frar 2017 is-soċjeta konvenuta Jebmed ottjeniet l-eżegwibilita ta' titolu eżekuttiv mill-Qrati Maltin b'effett ta' ipoteka navali li kienet reġistrata a favur tagħha fil-11 ta' Mejju 2016 fir-reġistru tal-bastimenti merkantili Malti fil-konfront tal-bstiment 'Trading Fabrizia' b'bandiera Maltija u s-sidien tiegħu Capitalease SPA (fol. 284 tal-proċess).

Fl-1 ta' Ġunju 2017, is-soċjeta Jebmed ottjeniet sentenza mill-Qrati Maltin (fol. 298 tal-proċess) li ikkonfermat li s-soċjeta konvenuta bħala kreditriċi ipotekarja kellha dritt tiegħu pussess tal-bastiment ai termini tal-artikolu 42(1)(a) tal-Kap. 234.

Sadattant il-vapur kien ġie arrestat fil-Jamaica fuq talba tal-istess soċjeta konvenuta u b'ordni tat-28 ta' Ġunju 2017 il-Qorti Suprema tal-Jamaica ordnat il-valutazzjoni u bejgħ bl-irkant tal-vapur. Il-vapur inbiegħ u mir-rikavat ġew riservati s-somma ta' tlett miljuni dollari Amerikani li minnhom fil-mori tal-proċeduri odjerni ġew żbankati żewġ miljuni dollari Amerikani u jidher mill-atti, mhux kontradett, illi għad hemm bilanċ ta' miljun dollaru Amerikan miżmuma mill-Qorti fil-Jamaica sabiex is-soċjeta konvenuta iġġib prova tal-kreditu dovut lilha ta' ċirka USD831,000.

Is-soċjeta konvenuta qed issostni illi l-ipoteka navali Maltija ma ġietx estinta mill-bejgħ u nonostante li għandha titolu eżekuttiv reż eżegwibbli, il-Qorti fil-Jamaica irrifjutat li tirrikonoxxi tali ipoteka. Is-soċjeta konvenuta issostni li l-bejgħ tal-vapur fil-Jamaica ma ġabx fix-xejn l-ipoteka navali Maltija u illi allura l-istess soċjeta kellha u għandha d-dritt fuq il-vapur b'sidien ġodda biex titħallas il-kreditu dovut lilha mill-istess vapur. Fil-fatt dak li wassal għal kawża preżenti hu l-mandat ta'

arrest tal-vapur wara l-bejgħ tiegħu fil-Jamaica. Il-vapur issa ta' sidien ġodda kien ibaħħar lejn ir-Russja u waqaf għal bunkering f'Malta fejn ġie milqut mill-mandat ta' arrest u biex jinħeles mill-mandat is-soċjeta attriċi iddepożitat is-somma ta' €778,000 fil-Qorti u rabtithom b'sekwestru biex tressaq il-pretensjoni tagħha f'din il-kawża. Din il-pretensjoni hi waħda sempliċi ċioe li l-arrest tal-vapur kien illegali għax la darba inbiegħ l-ipoteka navali ma kien fadlilha ebda saħħa fuq il-vapur iżda biss fuq ir-rikavat mill-bejgħ.

Jibda biex jingħad illi fl-atti jirriżulta parir legali fuq il-liġi fil-Jamaica li ma ġiex kontestat (fol. 872 tal-proċess). Remone J. Foster, avukat fil-Jamaica fl-affidavit tiegħu spjega li l-liġi u l-ġurisprudenza fil-Jamaica ma jagħtix ħjiel dwar id-dritt ta' preferenza mogħtija lil ipoteki navali esteri pero hi l-fehma tiegħu li ipoteka navali estera, ippruvata fil-Qorti tal-Jamaica, tingħata priorita qawwija għal ħlas tal-kreditu marbut magħha wara l-bejgħ tal-vapur. Tant hu hekk illi jistqarr li għet riservata somma mill-bejgħ biex tagħmel tajjeb għal pretensjoni ta' Jebmed naxxenti mill-ipoteka navali wara li l-istess tressaq il-proċeduri neċessarji fil-Qorti tal-Jamaica dwar il-kreditu dovut lilha. Dan peress illi skont il-liġi tal-Jamaica ipoteka navali kemm reġistrata fil-Jamaica jew le ma għandhiex drittijiet enforzabbli immedjati iżda l-kreditu li wassal għall-otteniment tal-ipoteka navali jrid jiġi ippruvat bħal kull kreditu kummerċjali ieħor. Madankollu skont il-liġi tal-Jamaica darba li jsir bejgħ ta' vapur kull 'lien' u 'encumbrance' jew 'registered mortgage' marbuta mal-vapur jiġu estinti.

Il-kwistjoni madankollu hi jekk il-bejgħ tal-vapur fil-Jamaica estingwiex il-jedd tas-soċjeta konvenuta li terġa' tarresta l-vapur, issa mibjugħ b'ordni tal-Qorti fil-Jamaica, meta dan kien qiegħed Malta għal bunkering fi triqtu għal pajjiż esteru, għall-istess kreditu li bħalissa hu riservat fil-Qorti tal-Jamaica soġġett għal kundizzjoni li Jebmed li tipprova l-kreditu tagħha.

Il-Qorti tqis illi l-liġi Maltija tipprovdi għal dan il-kweżit. L-artikolu 37D(1) tal-Kap. 234 jipprovdi kif ġej:

"Ipoteka navali reġistrata tibqa' tolqot bastiment jew sehem fih li dwaru tkun reġistrata sakemm tiġi mħallsa: Iżda meta l-bastiment jkun ġie konfiskat taħt dan l-Att l-interess tal-kreditur ipotekarju fil-bastiment għandu jspiċċa jekk il-kreditur ipotekarju jkun awtorizzat, ikun ikkonsenta, jew ikkontribwixxa għall-att, nuqqas, jew omissjoni li bħala konsegwenza tagħha l-bastiment jiġi konfiskat:

Iżda wkoll, li meta bastiment ikun ġie mibjugħ wara ordni jew bl-approvazzjoni ta' qorti kompetenti li fil-ġurisdizzjoni tagħha l-bastiment kien fiż-żmien tal-bejgħ, l-interess tal-kredituri kif ukoll dak ta' kull kreditur ieħor ipotekarji fil-bastiment jiġi mgħoddi għad-dħul mill-bejgħ tal-bastiment mhux issodisfatti mnizzla fih:

Iżda wkoll, meta bastiment ikun inbiegħ minn kreditur ipotekarju pussessur skont id-drittijiet tiegħu skont l-artikolu 42(1)(b) u jiġi dikjarat fl-att ta' bejgħ li l-bastiment ikun qed jinbiegħ liberu minn dak il-piż, għaldaqshekk id-drittijiet li jitnisslu minn dik l-ipoteka navali reġistrata ma jibqgħux iktar esegwibbli għar-rigward ta' dak il-bastiment”.

Hi l-fehma tal-Qorti li l-proviso għall-artikolu 37D(1) cioè dik il-parti li tqis il-konsegwenza ta' bejgħ 'wara Qorti kompetenti li fil-ġurisdizzjoni tagħha l-bastiment kien fiż-żmien tal-bejgħ' hi ċara biżżejjed biex tneħħi kull dubju. Ma hemm ebda indikazzjoni fl-atti li l-bejgħ ma ġiex ordnat minn Qorti kompetenti. Il-Qorti tal-Jamaica mexxiet il-proċeduri tal-bejgħ skont il-liġi tal-Jamaica u filwaqt li għarfet l-eżistenza tal-ipoteka navali favur s-soċjeta konvenuta, irriservat somma flus mir-rikavat biex biha jiġi sodisfatt il-kreditu ta' Jebmed la darba jipprova l-kreditu marbut mal-ipoteka navali kif titlob il-liġi tal-Jamaica.

Ma hemm xejn fil-liġi Maltija li ixxejjen l-effetti tal-artikolu 37D(1) għal dak li għadu kif ingħad. Għalkemm il-parti introduttiva tal-artikolu 37D(1) tgħid li l-ipoteka navali tibqa' tolqot il-bastiment sakemm din tiġi mħallsa pero l-istess artikolu jimponi eċċezzjonijiet għal tali regola ġenerali fosthom il-bejgħ b'ordni jew approvazzjoni tal-Qorti bħal f'dan il-każ. Ma jfissirx b'daqshekk illi l-kreditur jitlef id-dritt tiegħu privileġġjat iżda d-drittijiet privileġġjati tiegħu jiġu trasferiti mill-vapur għar-rikavat mill-bejgħ. Dan ifisser li hu x'inhu r-rikavat, jidhlu fis-sehħ ir-regoli tal-preferenza tal-kreditu fejn ikun hemm diversi kredituri li jippretendu hlas mir-rikavat tal-bejgħ. Skont il-liġi tal-Jamaica, Jebmed kienet tgawdi mit-tieni oġġla preferenza in forza tal-ipoteka navali darba li l-kreditu jiġi ippruvat kif trid il-liġi tal-Jamaica.

Il-Qorti tqis li jekk dan il-prinċipju ser isib skoll għall-applikazzjoni tiegħu ser jikkreja xkiel kbir għal kummerċ marittimu internazzjonali fejn jista' jwaqqaf għal kollox it-trasferimenti ta' vapuri b'ordni jew b'approvazzjoni tal-Qorti kemm-il darba jitqies dubjuż it-titolu li bih jiġi trasferit il-vapur, avolja kif sehħ f'dan il-każ fil-Jamaica, il-vapur inbiegħ 'free of all mortgages, liens and encumbrances'.

Din tidher ukoll li hi l-pożizzjoni Ingliża. **Robert Goff LJ:**

“The word 'encumbrances' refers, we incline to think, to proprietary and possibly also possessory rights over the ship: the expression would, for example, certainly embrace a ship's mortgage and possibly also a possessory lien”.

FI-Admiralty Jurisdiction and Practice, 5th ed., 2017 f'Appendix 1, il-partijiet rilevanti għal vertenza jqisu kif ġej:

“(a) a judicial sale of a vessel free and unencumbered gives the purchaser a free title valid against the whole world;

(b) this is the case whether the judicial sale has been effected in England or in another country;

(c) after the judicial sale, such rights as the creditor has now lie not against the vessel but against the proceeds of the sale of the vessel;

(d) those propositions are supported by several decided authorities, starting with the House of Lords decision in *Castrique v Imrie* (1969) LR 4 HL 414;

(e) absent those propositions, commercial maritime interests would be prejudiced around the world, the value of vessels sold under judicial sale being severely diminished were there to be any doubt as to whether the sale had truly been effected free of encumbrances”.

Dawn il-prinċipji ġew sottolineati f'**The Phoenix** (2014) mogħtija mill-Eastern Caribbean Supreme Court. L-Imħallef Baptiste JA qal hekk:

“at common law the legal effect of judicial sales has been long recognized. A judicial sale extinguishes not only the lien which led to the arrest and sale but all other liens attached to the property. The liens are transferred to the fund created by the proceeds...

“Thom J was correct in holding that at common law the judicial sales should be recognized as having transferred ownership of the vessel free of the appellant’s mortgage. The judicial sale in North Korea should be recognized as having that effect as it satisfies both of the two common law conditions specified by Lord Blackburn in *Castrique v Imrie*:

“We think the inquiry is, first, whether the subject matter was so situated as to be within the lawful control of the state under the authority of which the Court sits; and, secondly, whether the sovereign authority of that state has conferred on the court jurisdiction to decide as to the disposition of the thing, and the court has acted within its own jurisdiction. If these conditions are fulfilled, the adjudication is conclusive against all the world”.

Il-Qorti tikkonkludi għalhekk illi l-arrest tal-vapur f'Malta fuq pretensjoni tas-soċjeta konvenuta li l-ipoteka navali kienet għadha torbot il-vapur nonostante l-bejgħ tiegħu b'ordni tal-Qorti tal-Jamaica wara li l-istess vapur ġie arrestat fil-Jamaica mill-istess soċjeta konvenuta, kienet waħda illegali u kwindi konsegwentement id-depożitu tal-flus li sar mis-soċjeta attriċi ma kellux isir u għandu jiġi żbankat mill-istess soċjeta attriċi.

Irid jingħad għall-korrettezza u kompletezza illi l-istess vapur ġie wkoll arrestat fil-Belġju fuq talba tal-istess soċjeta konvenuta, u b'sentenza tal-Qorti tal-Appell ta' Għent (fol. 1019 tal-proċess) iddeċidiet illi l-arrest kien invalidu għax skont l-artikolu 1469 tal-Judicial Code, vapur ma jistax jiġi arrestat aktar minn darba għall-istess mertu mill-istess parti sakemm dik il-parti ma turix li s-sigurta ġiet rilaxxata qabel it-tieni arrest jew hemm raġuni valida għal tali arrest. Il-Qorti ta' Għent pero ċaħdet l-arrest mitlub minn Jebmed peress illi fil-fehma tagħha, għalkemm is-

sigurta li kien hemm fil-Qrati Maltin kien soġġett għal sekwestru mis-soċjeta attriċi, kien hemm ammont iddepożitat fil-Qorti tal-Jamaica disponibbli għal Jebmed u li dwaru l-istess Jebmed ma kinitx għadha ħadet l-azzjoni rikjesta skont il-liġi tal-Jamaica. Għalkemm jidher li l-Qorti tal-Appell f'Għent irrevokat l-arrest għal raġunijiet oħra minn dawk li qed tibbaża ruħha fuqhom din il-Qorti, jidher illi l-liġi Belġjana għandha artikoli tal-liġi speċifiċi u differenti minn dak li insibu fil-Kapitolu 234 tal-Liġijiet ta' Malta u għalhekk ebda paragun validu ma jista' jsir bejn iż-żewġ ġurisdizzjonijiet u kif jitrattaw is-sitwazzjoni odjerna quddiem il-Qorti Maltija li r-riżoluzzjoni tagħha trid issir skont il-liġi tagħna b'rispett ukoll lejn l-ispirtu ta' dak li ried il-legislatur.

Għalhekk il-Qorti tqis li l-ewwel erba' talbiet tas-soċjeta attriċi huma gustifikati.

Danni

Is-soċjeta attriċi qed titlob li s-soċjeta konvenuta għandha tinzamm responsabbli għad-danni kaġunati mill-konsegwenza tan-nullita tal-mandat ta' arrest eżegwit kontra l-vapur u d-depożitu tas-somma ta' €779,346.61 fil-Qorti mis-soċjeta attriċi biex tottjeni l-ħelsien tal-vapur.

Hu prinċipju legali illi kull persuna hi responsabbli għall-azzjonijiet meħuda minnha. Hu fatt illi mal-arrest is-soċjeta attriċi intimat lis-soċjeta konvenuta li dan l-arrest kien wieħed illegali (ara rikors għal ħruġ ta' kontromandat 653/2018).

Is-soċjeta attriċi qed tibni din it-talba fuq l-artikolu 279 tal-Kap. 12 li jgħid hekk:

“In-nullità ta' mandat jew tal-esekuzzjoni tiegħu tagħti lill-esekutat jedd tad-danni u mgħaxxijiet kontra l-esekutant, jekk in-nullità tkun ġejja mill-fatt tal-esekutant, jew kontra l-uffiċjal eżekuttiv tal-qorti jekk in-nullità tkun ġejja mill-fatt tal-uffiċjal eżekuttiv tal-qorti”.

Is-soċjeta attriċi issostni li t-talba għad-danni qed issir b'mod ġenerali skont l-artikoli 1031 sa 1045 tal-Kap. 16 u iżżid li dan mhux każ ta' persuna li tagħmel użu ta' jedd fil-qies li jmiss iżda każ fejn jedd qatt ma kien hemm għall-azzjoni tal-arrest tal-vapur billi l-vapur kien inbiegħ fil-Jamaica b'subbasta, liberu u frank. Huma jżidu li la darba ma intużatx prudenza u diliġenza u ħsieb ta' missier tal-familja fl-għemil tagħha, is-soċjeta konvenuta hi obbligata għal ħsara li għamlet (artikoli 1032 u 1033 Kap. 16).

Tgħid ukoll li hemm rabta ċara bejn il-fatt kolpevoli (tal-arrest) u l-konsegwenza dannuża (it-telf li sofriet is-soċjeta attriċi) u illi għalhekk ai termini tal-artikolu 1045 is-soċjeta konvenuta hi responsabbli għal *restitutio in integrum* tal-patrimonju tas-soċjeta attriċi billi tagħmel tajjeb għat-telf effettiv, l-ispejjeż inkorsi minħabba l-ħsara, telf ta' qliegħ attwali u telf ta' qliegħ li tbat i' quddiem li seta' ġab miegħu dak l-għemil.

Bħala prinċipju li jirregola il-kwistjoni tad-danni din il-Qorti taqbel li s-soċjeta konvenuta ħadet riskju meta talbet u ottjeniet il-mandat ta' arrest li f'din is-sentenza qed jiġi deċiż kien wieħed illegali għax imur kontra dak li jrid il-Kap. 234 f'artikolu 37D(1).

Is-soċjeta attriċi tressaq diversi kapi ta' danni spjegati fl-affidavit tax-xiehda ta' Julia Trdatian u tas-soċjeta attriċi Jason Korbetis, ċioe:

- i. Telf ta' off-hire ta' 3.107 ġranet bejn id-data tal-arrest tal-vapur u d-data li għiet depożitata l-garanzija kalkolata bir-rata miftehema fiċ-charter party ta' USD10,350, b'kollox USD32,157.45 (Dok. JT1 fol. 844), ekwivalenti għal €26,221 (rata ta' kambju tal-25 ta' Mejju 2021);
- ii. Użu ta' fuel fl-istess perjodu fl-ammont ta' USD5,141.88 (Dok. JT2 fol. 855), ekwivalenti għal €4,193 (rata ta' kambju tal-25 ta' Mejju 2021);
- iii. Communication/entertainment/victualing fl-ammont ta' USD145.05 (Dok. JT2 fol. 855), ekwivalenti għal €118 (rata ta' kambju tal-25 ta' Mejju 2021);
- iv. Spejjeż ta' aġenti lokali Walmar Marine United għal waqt l-arrest tal-bastiment ammontanti għal €1,670 (Dok. JT3 fol. 858);
- v. Imgħax mitluf bir-rata kummerċjali ta' 8% fuq is-somma depożitata fil-Qorti mit-22 ta' Ġunju 2018 sas-27 ta' Mejju 2021 (data tas-sentenza) ammontanti għal €182,772.79, kif ukoll telf minħabba r-rata tal-kambju bejn id-dollar Amerikan u l-ewro biex sar id-depożitu (Dok. JT4 fol. 851);
- vi. Spejjeż ta' traduzzjoni u courier biex issir in-notifika ammontanti għal €1,490.22 (Dok. JK11 fol. 1266), li għandha tbatihom is-soċjeta konvenuta skont l-artikolu 5 tar-regolament tal UE 1393/2007;
- vii. Parir dwar in-notifika skont il-liġi Taljana billi kien hemm diffikulta dwar min kien jirrapreżenta lis-soċjeta konvenuta ammontanti għal €1,200 (Dok. JK12 fol. 1272);
- viii. Assistenza legali speċjalizzata fil-qasam marittimu fil-proċeduri Maltin u diversi rikorsi quddiem il-Qrati Maltin li sa Marzu 2021 laħqu s-somma ta' €325,307, spejjeż inkorsi sforz id-delungar tas-soċjeta konvenuta u proċeduri fil-Jamaica u l-Belgju u dan kif jidher mill-affidavit ta' Julie Trdatian (Dok. JT5 fol. 853);
- ix. Telf ta' USD41,790.13 minħabba r-rata ta' kambju bejn id-dollaru Amerikan u l-ewro meta sar id-depożitu fil-Qorti (€34,075 skont ir-rata tal-kambju fil-25 ta' Mejju 2021).

Il-Qorti tqis li tlett partiti markati (ii), (iii) u (iv) huma ġustifikati peress illi kienu ħlasijiet li saru u jikkonsistu fi spejjeż żejda għas-soġġorn forzat f'Malta tal vapur.

L-istess argument hu applikabbli għall-partita markat (i) peress illi f'każ ta' off-hire ma jsirx ħlas mill-kerrej tal-vapur u dan jikkostitwixxi telf finanzjarju fil-konfront tas-soċjeta attriċi.

Il-Qorti taqbel ukoll fil-prinċipju mal-argument markat (v) billi biż-żamma tal-flus tas-soċjeta attriċi fil-Qorti Maltija l-istess soċjeta ma setgħetx tuża l-kapital u għalhekk tilfet qliegħ li setgħet iġġenerat din is-somma. Pero ma taqbilx illi dan isarraf awtomatikament billi d-danni jiġu iffissati fi ħlas ta' imgħax ta' 8% fuq is-somma. La darba s-soċjeta attriċi qed titlob danni a bażi tal-artikolu 1045 tal-Kap. 16 trid tipprowa li ż-żamma tal-flus fil-Qorti wassal għal telf ta' qliegħ futur l-unika prova li saret kienet talba għall-imgħax. Dan japplika f'każ ta' nuqqas ta' adempiment ta' obligazzjoni fejn l-obbligazzjoni tkun għal ħlas ta' somma determinata (ara artikolu 1139 tal-Kap. 16). F'dan il-każ ma hemmx kreditu dovut lis-soċjeta attriċi iżda telf allegatament subit għax is-soċjeta attriċi ma kellhiex l-użu liberu għal flusha. Ma saret ebda prova li kien hemm telf ta' imgħax fuq xi somma depożitata jew investita jew intilfet opportunita ta' qliegħ biż-żamma ta' dawn il-flus mill-Qrati. Għalhekk din it-talba mhix misthoqqa.

Il-Qorti taqbel ukoll li l-ispejjeż inkorsi skont partita (vi) għal traduzzjoni għan-notifiki li saru barra minn Malta għandhom jiġu sopportati mis-soċjeta konvenuta skont artikolu 5 tar-regolament tal-UE 1393/2007.

Il-Qorti pero ma taqbilx li s-soċjeta attriċi għandha titħallas tal-partiti (vii) u (viii) ħlief għal dawk l-ispejjeż li din il-Qorti tqis ġustifikati permezz tat-taxxa uffiċjali li toħroġ wara li tintemm il-kawża. Ma ingħatat ebda ġustifikazzjoni oġġettiva għas-somma mitluba ħlief Dok. JT5 anness mal-affidavit ta' Julia Trdatian li ma jispeċifika xejn fuq ħlasijiet.

Bl-istess mod il-Qorti ma tqis li t-talba f'partita (ix) għal ħlas ta' telf subit bid-differenza fir-rata ta' kambju għandha tbatiha s-soċjeta konvenuta. Dan peress illi l-munita uffiċjali f'Malta hi l-ewro u l-pretensjoni tas-soċjeta konvenuta f'Malta kellha wkoll tkun f'ewro. Għal dan l-istat ta' fatt u liġi ma jaħti ħadd, u s-soċjeta attriċi ma tistax tippretendi kif jidher mill-affidavit ta' Julia Trdatian li jekk ir-rata tal-kambju tkun aġġar meta s-somma tiġi rilaxxata favur is-soċjeta attriċi, għandha tagħmel tajjeb għaliha s-soċjeta konvenuta. Is-soċjeta konvenuta ma għandha ebda kontroll fuq ir-rata tal-kambju. Di piu l-istess xhud ikkalkolat ir-rata fit-28 ta' Mejju 2020 ċioe sena ilu mhux fid-data tas-sentenza. B'żieda ma' dan is-soċjeta attriċi tista' tmur aħjar bil-kambju meta tiġi biex tiżbanka u tikkonverti għal munita tad-dollaru, apparti li ma hemm ebda obbligu fuq l-istess soċjeta li tagħmel dan.

Għalhekk oltre l-iżbank tas-somma depożitata fil-Qorti, is-soċjeta attriċi għandha tiġi kompensata bħala danni l-pariti (i) sa (vi) eskluż partita (v) fl-ammont komplessiv ta' €33,692”.

7. Rat ir-rikors tal-appell tas-soċjetà konvenuta li in forza tagħha, għar-raġunijiet minnha premessi, talbet illi din il-Qorti jogħgħobha:

“(i) Tilqa’ l-ewwel aggravju mressaq f’dan ir-Rikors tal-Appell u tirrevoka, tħassar u tannulla s-sentenza mogħtija in parte mill-Prim’ Awla tal-Qorti Ċivili fl-14 ta’ Jannar 2020 fl-ismijiet premessi fejn l-Ewwel Qorti ċaħdet l-eċċezzjoni tar-res judicata tas-soċjetà Appellanta, bi spejjeż għas-soċjetà Appellanta, filwaqt li tilqa’ t-tieni aggravju mressaq mill-istess soċjetà Appellanta u tiddikjara illi l-pendenza bejn il-partijiet għaddiet in ġudikat.

(ii) Mingħajr preġudizzju għas-su espost, tilqa’ dan l-appell u tħassar u tannulla s-sentenza mogħtija mill-Prim’ Awla tal-Qorti Ċivili fis-27 ta’ Mejju 2021 fl-ismijiet premessi fejn l-Ewwel Qorti ċaħdet l-eċċezzjonijiet kollha tas-soċjetà Appellanta u laqgħet it-talbiet attriċi, filwaqt li tilqa’ l-eċċezzjonijiet tas-soċjetà Appellanta fl-intier tagħhom bi spejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-Appellati.

Bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-Appellati nomine”.

8. Rat ir-risposta tal-attriċi li in forza tagħha, għar-raġunijiet minnha premessi, tissottometti:

“...illi l-aggravji kollha mressqa mis-soċjetà Appellanti huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda, bis-sentenza tal-Ewwel Qorti kkonfermata fl-intier tagħha.

Bl-ispejjeż, inkluż dawk tal-ewwel istanza”.

9. Semgħet lid-difensuri tal-partijiet;

10. Rat l-atti kollha tal-kawża;

Ikkonsidrat:

11. Illi din il-kawża titratta punt legali li joħroġ mill-bejgħ ta' vapur bl-isek ta' "Bright Star" li seħħ taħt il-ġurisdizzjoni tal-Qorti ta' Jamaica. Fuq dan il-vapur kien hemm reġistrata ipoteka navali mis-soċjetà konvenuta biex tikkawtela titolu eżekuttiv li tgawdi kontra l-istess vapur. Il-bejgħ sar "*free of all mortgages, liens and encumbrances whatsoever*". Il-bejgħ sar a favur is-soċjetà attriċi.

12. Is-soċjetà attriċi tgħid li allura akkwistat il-vapur liberu u frank, u l-ipoteka navali li kienet tgawdi s-soċjetà konvenuta spiċċat, għalkemm it-titolu eżekuttiv li hija tgawdi għadu jissustixxi. Is-soċjetà konvenuta ssostni, min-naħa l-oħra, li l-istat tal-Jamaica ma jirrikonossix it-titolu eżekuttiv tagħha, lanqas l-ipoteka navali li tgawdi, u allura d-drittijiet li hi kellha fuq il-vapur għadhom viġenti. Ir-rikavat mill-bejgħ tal-vapur ġie depożitat taħt l-awtorità tal-Qorti fil-Jamaica u jidher li għadd hemm xi miljun dollaru hekk depożitati biex iservu għal xi *claims* ta' kredituri tal-vapur.

13. Il-pożizzjoni taħt il-liġi Maltija hija regolata bl-Artikolu 37D tal-Att dwar il-Bastimenti Merkantili (Kap. 234 tal-Liġijiet ta' Malta) li fil-verżjoni Inġliża tiegħu (li hemm qbil jirrifletti aħjar il-ħsieb tal-leġiżlazzjoni) jiddisponi kif ġej:

“**37D.** (1) A registered mortgage shall attach to the ship or share therein in respect of which it is registered until it is discharged:

Provided that where the ship has been forfeited under this Act the interest of the mortgage in the ship shall terminate if the mortgagee has authorised, consented to, or conspired, to the act, failure or omission in consequence of which the ship is forfeited:

Provided further, that where a ship has been sold pursuant to an order or with the approval of a competent court within whose jurisdiction the vessel was at the time of the sale, the interest of the mortgagees as well as of any other creditor in the ship shall pass on to the proceeds of the sale of the ship:

Provided further that where a ship has been sold by a mortgagee in possession pursuant to his rights in terms of article 42(1)(b) and it is stated in the bill of sale that the ship is being sold free from such encumbrance, then the rights arising from such registered mortgage shall no longer be exercisable in relation to that ship.

(2) Any hypothec or privilege whether general or special to which a ship may be subject under the provisions of the Civil Code shall not continue to attach to it when the vessel is transferred to third parties.

(3) Without prejudice to any other cause which may at law extinguish an obligation the special privileges specified in article 50 are not extinguished by the sale of the vessel, except in case of a sale made pursuant to an order or with the approval of a competent court made according to the forms prescribed by law, or where, subsequent to a voluntary sale a period of one year has elapsed from the date of the registration, recording or annotation of that voluntary sale in the registry to which the ship belongs or where no such registration, recording or annotation are entered in that registry from the date of closure of the register of the ship in such registry subsequent to such voluntary sale, unless within such period of one year an action for the recovery of the claim secured by such privilege has been brought before a competent court”.

14. L-Ewwel Qorti, fis-sentenza tagħha, rat li l-pożizzjoni taħt il-liġi Maltija hi fis-sens li jekk vapur jinbiegħ taħt ġurisdizzjoni ta' Qorti, il-kreditur li jkollu xi ipoteka navali fuq l-istess vapur ikollu d-dritt tiegħu jgħaddi għal fuq id-dñul mill-bejgħ tal-vapur – kif jiddisponi l-proviso tal-

imsemmi Artikolu 37D - u li l-ipoteka fuq il-vapur tispiċċa. F'dan il-każ, il-vapur inbiegħ wara ordni ta' Qorti kompetenti fil-Jamaica, u kwindi l-ipoteka kellha tispiċċa.

15. Is-soċjetà konvenuta appellat mis-sentenza u qed tinsisti li l-ipoteka navali ma spiċċatx għax il-bejgħ li sar il-Jamaica ma jistax joqtol l-ipoteka li dak il-pajjiż ma jirrikonoxix. Tgħid li t-terminazzjoni tal-interess ta' kreditur naxxenti minn ipoteka navali jissussisti biss meta l-bejgħ tal-istess bastiment isir bir-rikonoxximent tal-istess ipoteka navali. F'dan il-każ, jirriżulta illi l-Qorti fil-Jamaica ma ħaditx konjizzjoni tal-ipoteka navali reġistrata hawn Malta, u dan peress li skont il-liġi ta' Jamaica, ipoteka navali ma tagħtix drittijiet enforzabbli immedjati, iżda l-kreditu li jwassal għall-otteniment tal-ipoteka jrid jiġi ppruvat b'hal kull kreditu kummerċjali ieħor.

16. Din il-Qorti tapprezza l-ħsieb intelletwali wara dan l-argument tas-soċjetà konvenuta, però ma tikkondividhiex anke għas-sempliċi raġuni li l-liġi taghna, fl-Artikolu 37D imsemmi, ma tagħmilx tali distinzjoni u trid li mal-bejgħ ta' vapur b'ordni ta' Qorti – ikun fejn ikun il-pajjiż – l-ipoteka navali tispiċċa. Huwa prinċipju li meta l-kliem tal-liġi hu ċar, mhux lok li l-interpretu jdaħħal riżervi jew kondizzjonijiet li ma joħorgux mill-istess kliem tal-liġi.

17. Il-liġi tgħid li l-interess tal-kredituri, f'każ ta' bejgħ ta' vapur taħt l-awtorità tal-Qorti, "*shall pass on to the proceeds of the sale*", u dan ifisser li l-interess tal-kredituri fuq il-vapur jispiċċa u jgħaddi għal fuq ir-rikavat. Il-kliem "*shall pass on*" jew "jgħaddu" ma jistgħux flief ifissru passaġġ minn interess għall-ieħor, u dan indipendentement minn dak li l-ġurisdizzjoni estera tqis min hu kreditur b'dejn ċert, likwidu u dovut.

18. Il-fatt li l-Jamaica ma tirrikonoxix l-ipoteka navali li nħarġet hawn Malta mhux rilevanti għall-każ. Il-bejgħ sar tal-bastiment liberu u frank, u l-liġi Maltija tgħid ċar li kull bejgħ li jsir taħt ordni tal-Qorti jħassar l-ipoteka navali reġistrata fuq vapur. Il-liġi tagħna ma tagħmel ebda kundizzjoni ta' xi forma ta' reċiproċità. Hija l-liġi Maltija mhux dik tal-Jamaica li qatlet l-ipoteka navali u l-Qrati Maltin iridu jsegwu l-liġi ta' Malta.

19. Tant il-liġi Maltija trid teħles minn kull piż impost fuq il-vapur, illi s-sub-artikoli (2) u (3) tal-imsemmi 37D, jipprovdu li anke privileġġ jew ipoteka Ċivili reġistrati fuq vapur jitneħħew jekk il-vapur jinbiegħ taħt l-awtorità tal-Qorti. Dan l-artikolu, fl-assjem tiegħu, irid li jekk vapur jinbiegħ taħt l-awtorità jew b'ordni ta' Qorti, ikun hemm bejgħ ta' din ix-xorta u min jixtri l-vapur ikollu moħħu mistrieħ li mhux se jiġi kreditur ieħor u jaħtaflu l-vapur, imma dan ikun jista' jissodisfa l-kreditu tiegħu fuq ir-rikavat mill-bejgħ.

20. Dan hu konformi mal-liġi internazzjonali tal-baħar. L-Ewwel Qorti rriferit għal żewġ sentenzi esteri li jikkonformaw dan il-prinċipju. Din il-Qorti tista' tirreferi wkoll għall-ktieb **Maritime Law** (Essentials of Canadian Law) ta' Edgar Gold, Aldo Chircop u Hugh Kindred (Ediz. 2003 paġna 287), fejn jingħad is-segwenti:

“Maritime liens are not extinguished by a sale of the res other than under a court order ... when the vessel is sold under a court order granted in proceedings in rem, a maritime lien is laundered in so far as the res is concerned; however, the lien attaches to the proceeds of the sale of the maritime property, while they remain in the hands of the court”.

21. Din hi l-pożizzjoni ċara li toħrog ukoll mil-liġi Inġliża li hija wkoll sors tal-liġi Maltija f'każ ta' *lacuna* fil-liġi tagħna – li mhux il-każ hawnhekk fid-dawl tal-Artikolu 37D tal-Kap. 234. F'dan il-każ, il-Prof. Charles Debattista ressaq affidavit u rrefera għall-ktieb “**Admiralty Jurisdiction and Practice**” ta' Nigel Meeson u John A. Kimbell li jirreferi għal diversi sentenzi Inġliži.

22. Hekk f'**The Acrux** (1962 1 Lloyds Rep. 405) sentenza ta' Jewson J intqal: “*The title given by such process (a sale by the Admiralty Marshal) is a valid title and must not be disturbed by those who have a knowledge or who may receive knowledge of the proceedings in this Court. So far as all the claimants against this ship before her arrest are concerned their claims are now against the fund in this Court and not against the ship properly sold to an innocent purchaser free of encumbrances. Were such*

a clean title as given by this Court to be challenged or disturbed, the innocent purchaser would be gravely prejudiced. Not only that, but as a general proposition, the maritime interests of the world would suffer. Were it to become established, contrary to general maritime law, that a proper sale of a ship by a competent Court did not give a clean title, those whose business it is to make advances of money in their various ways to enable ships to pursue their lawful occasions would be prejudiced in all cases where it became necessary to sell the ship under proper process of any competent Court. It would be prejudiced for this reason, that no innocent purchaser would be prepared to pay the full market price for the ship, and the resultant fund, if the ship were sold would be minimized and not represent her true value".

F'The Cerro Colorado (1993 1 Lloyds Rep. 58) per Mr. Justice Sheen intqal: *"I wish to make it clear beyond doubt that the Admiralty Marshal selling by order of this Court gives the purchaser a title free of all liens and encumbrances. As long ago as 1841 Dr. Lushington said in The Tremont (1841) Wm Rob 163, drew attention to the serious injury which would be inflicted upon property of this kind sold under the jurisdiction of the Court if there were any doubt about its right to confer a perfect title to the ship".*

F'Castrique v Imrie (1869 L.R 4 HL 414) Mr. Justice Blackburn qal:
“Where a foreign Court, having competent jurisdiction in the matter, and honestly exercising it, delivers in a proceeding in rem, a judgement by which the sale of a chattel (A British ship then lying in the foreign port) is ordered, the sale cannot afterwards be impeached in this country in an action against the vendee, even though the person seeking to impeach it would, by the law of this country have a preferential title to the chattel here....We think the inquiry is, first whether the subject matter was so situated as to be within the lawful control of the state under the authority of which the Court sits... and secondly whether the sovereign authority of that State has conferred on the Court jurisdiction to decide as to the disposition of the thing, and the Court has acted within its jurisdiction. If these conditions are fulfilled, the adjudication is conclusive against all the world”.

23. Fil-kuntest tal-aggravju marbut mas-sentenza preliminari tal-Ewwel Qorti tal-14 ta' Jannar, 2020, li biha ċaħdet l-eċċezzjoni ta' *res judicata* sollevata mis-soċjetà konvenuta, din il-Qorti taqbel mal-Ewwel Qorti li digriet fi proċeduri sommarji taħt l-Artikolu 281 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili (Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta) ma joħloqx ġudikat. Il-proċedura taħt dak l-artikolu ma twassalx għall-eżami *funditus* tal-materja u hi ntiża biex tħassar mandat eżekuttiv, mhux biex tiddetermina l-kwistjoni fil-mertu ta' bejn il-partijiet. Dak l-artikolu

jippermetti stħarrig tal-mandat innifsu u mhux tat-titolu eżekuttiv li wassal għall-ħruġ tal-mandat. Għalkemm, din il-Qorti fid-deċiżjoni tagħha setgħet marret oltre dak li hu meħtieġ għall-fini ta' dak l-artikolu, jibqa' l-punt li d-deċiżjoni tolqot biss l-eżekuzzjoni tat-titolu eżekuttiv, u d-digriet relattiv ma jagħmilx stat aktar minn dan. Mhux każ li din il-Qorti fil-proċeduri odjerni, qed tasal għal deċiżjoni differenti mill-każ tad-digrieti tagħha stess li ngħataw fil-kuntest tal-Artikolu 281 imsemmi, iżda qed tagħti deċiżjoni finali fil-kwistjoni li hemm bejn il-partijiet u dan għall-ewwel darba. Hi x'inhil n-natura tad-digrieti, jibqa' l-fatt li dawn ingħataw fi proċeduri sommarji u fuq bażi *prima facie*, u ma jorbtux idejn il-Qorti fi proċeduri fil-mertu. Il-ġudikat hu ammissibbli meta jkun hemm sentenza definitiva fil-mertu, u f'dan il-każ dan ma jirriżultax. Din il-Qorti lanqas ma hi obligata taddotta l-istess ħsieb adoperat fl-għoti tad-digrieti, għax fil-konsiderazzjoni tagħha tal-mertu, din il-Qorti hi libera li tikkonsidra l-każ *ex novo* u tasal għall-konkluzzjoni tagħha.

24. Fil-kuntest tal-aggravju marbut mad-danni, hawnhekk ukoll din il-Qorti taqbel ma dak deċiż mill-Ewwel Qorti. Ladarba jirriżulta li s-soċjetà konvenuta aġixxiet illegalment meta arrestat il-bastiment, hi trid tirrispondi għall-konsegwenzi. Is-soċjetà konvenuta ma aġixxietx biex tikkawtela d-drittijiet tagħha fil-kejl li jmiss, iżda ppruvat tieħu vantaġġ mill-preżenza tal-vapur hawn Malta, u dan meta hu fatt li fil-Jamaica hemm flus depożitati biżżejjed biex iservu għall-pretensjoni tagħha, darba li tipprova

dik il-pretensjoni kif iridu l-ligijiet ta' dak il-pajjiż. Bejn id-danni reklamati u l-aġir tas-soċjetà konvenuta hemm in-ness ta' kawżalità, u allura, il-ħlas ta' kumpens huwa ġustifikat.

25. Lanqas ma jirriżulta li l-Ewwel Qorti ħarġet mill-parametri ta' dak li ġie mitlub mis-soċjetà attriċi. Fuq kollox dak li hu konsegwenza loġika u naturali ta' dak li hu mitlub, jista' u għandu jiġi deċiż. Tul il-mori ta' din il-kawża seħħew ħafna affarijiet relatati mal-flus depożitati biex setgħa jitneħħa l-mandat ta' arrest tal-vapur, u allura t-talbiet kellhom jiġu kkonsidrati fid-dawl tar-realtà taċ-ċirkostanzi. Il-fatt li nbidel in-numru taċ-ċedola li biha reġgħu ġew depożitati l-flejjes, ma jbidel xejn min-natura tat-talbiet li baqgħu, fis-suċċint, jekk l-arrest mill-ġdid tal-vapur hawn Malta kienx leċitu jew le, u f'każ negattiv responsabbiltà għad-danni.

Għaldaqstant, għar-raġunijiet premissi, tiddisponi mill-appell tas-soċjetà konvenuta Jebmed SRL billi tiċhad l-istess u tikkonferma s-sentenza kollha tal-Ewwel Qorti, bl-ispejjeż kontra l-imsemmija soċjetà appellanti.

Tonio Mallia
Aġent President

Anthony Ellul
Imħallef

Grazio Mercieca
Imħallef

Deputat Reġistratur
rm